

□ 1944

- Με τους συμφοιτητές του στο Ωδείο Αργύρη Κουνάδη, Γιώργο Σισιλιάνο, Αλίκη Βατικιώτη, Τάτση Αποστολίδη, Γιάννη Χρονόπουλο, Σωτήρη Ταχιάτη, Γιάννη Βατικιώτη κ.ά., οργανώνουν τακτικά συναυλίες με έργα τους. Αρχίζει πλέον να ασχολείται αποκλειστικά με τη μουσική και τη σύνθεση.

- Καλοκαίρι: Οι αντάρτες του ΕΛΑΣ ελέγχουν τα 3/4 της χώρας. Από τις μεγάλες δυνάμεις, η Ελλάδα μπαίνει κάτω από τη σφαίρα της βρετανικής επιρροής. Ο Τσόρτσιλ εισηγείται το σχηματισμό μιας εξόριστης κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου. Στο Συνέδριο του Λιβάνου, οι εκπρόσωποι του ΕΑΜ αποδέχονται το πρόγραμμα κυβέρνησης Παπανδρέου.

- Οι γονείς του Μίκη και ο αδελφός του έρχονται στην Αθήνα.
- 4/9: Αρχίζει η αποχώρηση Γερμανών από την Ελλάδα
- 12/10: Απελευθέρωση Αθήνας.
- 14/10 Ο Βρετανικός Στρατός αποβιβάζεται στον Πειραιά και εισέρχεται στην Αθήνα.
- 4/12: Μεγάλο συλλαλητήριο του ΕΑΜ. Βρετανοί στρατιώτες πυροβολούν κατά του άοπλου πλήθους. Σκοτώνονται 30 διαδηλωτές. Ακολουθούν έξι εβδομάδες ένοπλων συγκρούσεων ανάμεσα στις δυνάμεις του ΕΑΜ και τις βρετανικές μονάδες. Το ΕΑΜ διστάζει να ρίξει στη μάχη της Αθήνας τον τακτικό στρατό του ΕΛΑΣ. Ο Μίκης συμμετέχει ενεργά σ' όλα αυτά τα γεγονότα τα οποία τον σημάδεψαν εντονότατα.

1945

- 11/1: Ανακωχή. Καθορίζονται οι ζώνες από τις οποίες πρέπει να αποχωρήσουν οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ. Ο ΕΛΑΣ εγκαταλείπει την Αττική και αναδιπλώνεται στη κεντρική Ελλάδα.

- 12/2: Η κυβέρνηση και το ΕΑΜ καταλήγουν στη Συμφωνία της Βάρκιζας
- 8/5: Παράδοση Γερμανίας
- 16/6: Θάνατος Αρη Βελουχιώτη
- Ο Μίκης ιδρύει τη χορωδία της ΕΠΟΝ. Γνωρίζει την παγκόσμια κλασική μουσική αλλά και τη σύγχρονη τότε μουσική από τις παρτιτούρες της Βιβλιοθήκης του Ωδείου. Ακούει για

πρώτη φορά από δίσκους Στραβίνσκι, Ντεμπισί, Σοστακόβιτς, Ραβέλ, Προκόφιεφ, Μπάρτοκ, Χίντεμπεργκ και Σόνπεργκ.

- Γνωρίζει τον Μάνο Χατζηδάκη και τον Βασίλη Ζάννο, ο οποίος επηρέασε βαθιά τόσο το χαρακτήρα του, όσο και τις καλλιτεχνικές του απόψεις.
- Ιδρύεται ομάδα εργασίας από νέους και μεγαλύτερους ποιητές (Βάρναλης, Βρεττάκος, Ρίτσος, Ρώτας, Περγιάλης, Λειβαδίτης, Καμπανέλλης), που συγκεντρώνονται τακτικά και συζητούν θέματα ποίησης και τέχνης.
- Σε διάστημα δεκαπέντε μηνών, πέντε κυβερνήσεις διαδέχονται η μία την άλλη και πραγματοποιούνται δέκα ανασχηματισμοί κυβέρνησης, χωρίς τη συμμετοχή του ΕΑΜ. Η κυβέρνηση σχηματίζει τον Εθνικό Στρατό, στα ανώτερα κλιμάκια του οποίου δεν συμμετέχουν, όπως είχε καθοριστεί στη Συμφωνία της Βάρκιζας, δυνάμεις του ΕΛΑΣ, αλλά αποκλειστικά βασιλόφρονες που μερικοί απ' αυτούς είχαν συνεργαστεί με τον Γερμανό κατακτητή.

1946

- Στην Αθήνα βασιλεύει η «Λευκή Τρομοκρατία». Οι αριστερές παρατάξεις καλούν σε μποϊκοτάζ των προγραμματισμένων εκλογών για τις 31 Μαρτίου.
- Ο Μίκης γράφει έργα για συμφωνική ορχήστρα (Μαργαρίτα, σε ποίηση Νικηφόρου Βρεττάκου, Πανηγύρι της Αση-Γωνιάς κ.λπ.)
- 31/3: Συλλαλητήριο στην Αθήνα. Ο Μίκης στην κεφαλή της πορείας περικυκλώνεται και χτυπιέται άγρια. Μεταφέρεται στο νεκροτομείο γιατί τον θεωρούν νεκρό. Έχει υποστεί κάταγμα στο κρανίο και σημαντική απώλεια της όρασης στο δεξί του μάτι.
- 1/9: Δημοψήφισμα για την επιστροφή του βασιλιά.
- 27/9: Επιστροφή του Γεωργίου Β' στην Ελλάδα. Εντείνονται οι διώξεις των αριστερών.
- 28/10: Ιδρύεται ο Δημοκρατικός Στρατός και κηρύσσεται ο Εμφύλιος.

1947

- Ο Μίκης γράφει μια σειρά από έργα μουσικής δωματίου που παίζουν οι συμμαθητές του στο Ωδείο (Πρελούδια για Πιάνο, Τρίο, Σεξτέτο κ.ά.).
- 12/3: Διακηρύσσεται το Δόγμα Τρούμαν. Οι ΗΠΑ αναλαμβάνουν το ρόλο της Μεγάλης Βρετανίας και στο εξής καθορίζουν τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα.
- Ο Παύλος Α' και η σύζυγος του Φρειδερίκη διαδέχονται τον Γεώργιο Β'.
- Εξορίζονται δεκάδες χιλιάδες αντιστασιακοί, ανάμεσα τους και ο Μίκης που συλλαμβάνεται τον Ιούλιο και εξορίζεται στην Ικαρία. Στην Ικαρία αρχίζει να ασχολείται και να μελετά τη δημοτική μουσική. Η αμνηστία που παραχωρεί αργότερα ο πρωθυπουργός Θεμιστοκλής Σοφούλης του επιτρέπει να επιστρέψει στην Αθήνα, σύντομα όμως αναγκάζεται να βγει στην παρανομία.
- 23/12: Ιδρύεται η «Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση». Νέες διώξεις της Αριστεράς. Το Κομμουνιστικό Κόμμα κηρύσσεται παράνομο.

1948

- Ο Μίκης βρίσκεται παράνομος στην Αθήνα, μέχρι που συλλαμβάνεται.

- Μάιος: Εκτοπίζεται το για δεύτερη φορά στην Ικαρία. Αρχίζει τη σύνθεση της Πρώτης Συμφωνίας. Επίσης γράφει την πρώτη μορφή του έργου Οιδίπους Τύραννος για ορχήστρα εγχόρδων.

- Οι εξόριστοι καλούνται να υπογράψουν την περίφημη δήλωση μετανοίας. Όσοι αρνούνται να υπογράψουν μεταφέρονται στη Μακρόνησο.

1949

- Χειμώνας: Ο Μίκης βρίσκεται κρατούμενος στη Μακρόνησο μαζί με τους «ανυπόταχτους», στο Δ' Τάγμα Πολιτικών Κρατουμένων στη σκηνή με τον κωδικό Ε5.

- 26/3: Την επομένη της επίσκεψης της βασίλισσας Φρειδερίκης στη Μακρόνησο, ο Μίκης υπομένει για ώρες ολόκληρες φρικτά βασανιστήρια. Βασανίζεται έως τα πρόθυρα του θανάτου. Μεταφέρεται, στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο.

- Απρίλιος-Μάιος: Ο Μίκης παραμένει στο νοσοκομείο. «Βρήκαν σπασμένα τρία πλευρά, το δεξί γόνατο εξαρθρωμένη, πολλαπλά κατάγματα. Και τέλος, το σπουδαιότερο, τον μισό πνεύμονα καταστραμμένο».

- Τέλη Μαΐου: Ο Μίκης καταδικάζεται να επιστρέψει στη Μακρόνησο. Τα βασανιστήρια συνεχίζονται. Παρά τις συνθήκες κάτω από τις οποίες είναι αναγκασμένος να ζήσει, συνεχίζει να συνθέτει έργα συμφωνικά και μουσικής δωματίου. Ακούει τα ρεμπέτικα από συνεξόριστους και αρχίζει να μελετά τη λαϊκή μουσική.

- Αύγουστος: Ο πατέρας του κατορθώνει να τον σώσει. Ο Μίκης απελευθερώνεται ως ανάπηρος.

- Πηγαίνει για πρώτη φορά στην Κρήτη, όπου βρίσκεται η οικογένεια του, και γνωρίζει την κρητική μουσική, που τον επηρέασε βαθιά ως συνθέτη (Ζορμπάς, Συρτός Χανιώτικος, Ελληνική Αποκριά κ.λπ.).

- 15/10: Επίσημη λήξη του Εμφυλίου.

1950

- Ο Μίκης, τελειώνει το Ωδείο Αθηνών παίρνει με έπαινο το πτυχίο αντίστιξης και φούγκας.

- 7/5: Παρουσιάζεται για πρώτη φορά συμφωνικό του έργο από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών με διεύθυνση του δασκάλου του Φιλοκτήτη Οικονομίδη (Πανηγύρι της Αση-Γωνιάς).

- Καλοκαίρι: Ο Μίκης στρατεύεται. Παρουσιάζεται στην Αθήνα και από κει το Νοέμβρη στέλνεται να υπηρετήσει στην Αλεξανδρούπολη.

- Ο Μίκης, απελπισμένος από τις συνεχείς προκλήσεις και στο στρατό, αποπειράται να αυτοκτονήσει καταπίνοντας μπαρούτι. Σώζεται στο Νοσοκομείο της πόλης και μεταφέρεται στην συνέχεια στο 424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Και πάλι, ο πατέρας του σπεύδει, να τον βοηθήσει..

1951

- Ο Μίκης μετατίθεται στα Χανιά στην Διοίκηση της Ε' Μεραρχίας όπου υπηρετεί το υπόλοιπο της θητείας του σε μονάδα στο Φιρκά στο λιμάνι των Χανίων.

- Σεπτέμβρης: Ο Μίκης διευθύνει την πρώτη του συναυλία στα Χανιά με Ορχήστρα που

σχημάτισε και την χορωδία του Ωδείου Χανίων, με κλασικά μουσικά του έργα σε συνδυασμό με κρητικά τραγούδια. Την ίδια συναυλία έδωσε αργότερα στο Ηράκλειο.

- Χριστούγεννα: Ο Μίκης απολύεται από το στρατό.

1952

- Γενάρης: Από τα Χανιά μετακινείται στην Αθήνα με σκοπό να πετύχει την μετεκπαιδευτή του «εις Παρισίους» όπως λέει ο πατέρας του.
- Συνεργάζεται με το «Ελληνικό Χορόδραμα» της Ραλλούς Μάνου και συνθέτει μουσική για τα μπαλέτα Ορφέας και Ευρυδίκη και Ελληνική Αποκριά.
- Εργάζεται ως μουσικοκριτικός στην Αυγή, χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο «Δαφνιώτης».
- 30/3: Εκτέλεση Ν. Μπελογιάννη
- Πάιρνει μέρος μαζί με το Μάνο Χατζηδάκη στις ποιητικές βραδιές που οργανώνει ο Μάνος Κατράκης. Συγχρόνως γράφει μουσική για σειρά ραδιοφωνικών σκετς.
- Αρχίζει τις πρώτες του συναυλίες στην Αθήνα όπου εκτελούνται αρκετά έργα του από την ΚΟΑ στο θέατρο «Κεντρικόν» (Ελεγείο και θρήνος, Σεξτέτο, Τρίο, Πρελούδια για Πιάνο).

1953

- 18/3: Ο Μίκης παντρεύεται τη Μυρτώ Αλτινογλου, η οποία στο μεταξύ έχει τελειώσει την ιατρική.
- Γράφει μουσική για ελληνικές ταινίες. Δέχεται μια παραγγελία για την ταινία του Γκρεκ Τάλας «Ξυπόλυτο Τάγμα» και έτσι αρχίζει και διεθνώς η καριέρα του ως συνθέτη κινηματογραφικής μουσικής.
- Τα συμφωνικά του έργα αρχίζουν πλέον να παίζονται συχνά από τις συμφωνικές ορχήστρες της Ελλάδας και γίνεται γνωστός ως συνθέτης συμφωνικής μουσικής με καλές κριτικές από τους πλέον αναγνωρισμένους συνθέτες και μουσικολόγους της εποχής (Καλομοίρης, Βάρβογλης, Σκλάβος, Ανωγειανάκης κ.λπ.).

1954

- Νοέμβρης: Με υποτροφία του ΙΚΥ πηγαίνει μαζί με τη Μυρτώ στο Παρίσι, όπου εγγράφεται στο Conservatoire και παρακολουθεί μαθήματα μουσικής ανάλυσης με τον Olivier Messiaen και διεύθυνσης ορχήστρας με τον Eugene Bigot. Η Μυρτώ κάνει την ειδίκευση της ως γιατρός στη ραδιολογία. Μέσα σε λίγα χρόνια πετυχαίνει τη διεθνή αναγνώριση.
- Στο Παρίσι συναντά και συνδέεται με φιλία με τον Ξενάκη, με τον οποίο γνωρίζεται από την Ελλάδα από την εποχή των Δεκεμβριανών.

1955

- Αύγουστος. Εκτέλεση της Σονατινας για πιάνο, στην αίθουσα Κορτό της Ecole Nationale de Musique.
- Πρώτη εκτέλεση της Πρώτης Συμφωνίας του από την ΚΟΑ με τον Ανδρέα Παρίδη.

- 6/10: Μετά το Θάνατο του Παπάγου ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ορκίζεται πρωθυπουργός.

1956

- Πρώτη κινηματογραφική παραγγελία στο εξωτερικό. Ο Μίκης γράφει τη μουσική για την ταινία *Ill Met By Moonlight* (Η απαγωγή τον στρατηγού Κράιπε) των Πάουελ-Πρέσμπουργκερ.

1957

- 24/2: Παίρνει μέρος στο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Νέων Συνθετών της Μόσχας με τη Σουίτα Νο 1 για πιάνο και ορχήστρα. Το έργο κερδίζει το χρυσό μετάλλιο. Η κριτική επιτροπή, στην οποία συμμετέχει ο Χανς Αϊσλερ και έχει πρόεδρο τον Σοστακόβιτς, του δίνει το πρώτο βραβείο.

- Τελειώνει το μάθημα της ανάλυσης με μια εργασία πάνω στο μπαλέτο του Στραβίνσκι *Αγών*, όπου ασχολείται ιδιαίτερα με τη θεωρία των τετράχορδων, που αργότερα την εφάρμοσε και σε δικές του συνθέσεις (π.χ. Σουίτα Νο 2).

- 26/10: Πεθαίνει ο Νίκος Καζαντζάκης σε ηλικία 74 ετών.

- Τον Δεκέμβριο πεθαίνει ο Φιλοκτήτης Οικονομίδης. Ο Μίκης του αφιερώνει τον *Οιδίποδα Τύραννο*.

1958

- Ο Μίκης ολοκληρώνει το *Κοντσέρτο* για πιάνο και ορχήστρα και συνθέτει τις Σουίτες αρ.2 και αρ.3, ξεκινά να γράφει τη Σουίτα αρ.4, συνθέτει τη Σονατίνα αρ.1, καθώς και τον κύκλο τραγουδιών «Ο κύκλος». Γράφει τα έργα για μπαλέτο *Feu aux roudres* και *Les amants de Teruel*, τα οποία παρουσιάζονται με τη Λουντμίλα Τσερίνα. Γίνεται ευρύτερα γνωστός ως συνθέτης στην Ευρώπη. Η εφημερίδα *Le Monde* τον αναφέρει ως «νέο Στραβίνσκι». Μεγάλη επιτυχία γνωρίζει η μουσική του για την ταινία *Honeymoon* σε σκηνοθεσία του Μάικλ Πάουελ.

- 30/11: Γέννηση της Μαργαρίτας, του πρώτου παιδιού του ζεύγους Θεοδωράκη.

- Η ΕΔΑ κερδίζει ποσοστό 24,42% στις βουλευτικές εκλογές.

1959

- 19/10: Το μπαλέτο του Αντιγόνη, ανεβαίνει στο Κόβεντ Γκάρντεν στο Λονδίνο, σε σκηνοθεσία Τζον Κράνκο και με πρωταγωνιστές τους Μαργκότ Φοντέιν και Ρούντολφ Νουρέγιεφ, και σημειώνει τεράστια επιτυχία συμπληρώνοντας 200 παραστάσεις.

- Με εισήγηση του Darius Milhaud παίρνει το βραβείο Copley Music Prize (ΗΠΑ) ως καλύτερος Ευρωπαίος συνθέτης της χρονιάς. Είναι πλέον αναγνωρισμένος διεθνώς ως μεγάλος συμφωνικός συνθέτης.

- Γράφει για πρώτη φορά μουσική για αρχαία τραγωδία (Φοίνισσες), ένα είδος με το οποίο ασχολήθηκε σε όλη την παραπέρα μουσική του πορεία. Δημοσιεύει το άρθρο του «Ελληνικό Μουσικό Έτος (περίπου) Μηδέν».

- Μελοποιεί τον Επιτάφιο του Γιάννη Ρίτσου. Ο Επιτάφιος αποτελεί μια καθοριστική

στροφή στη ζωή και την καριέρα του συνθέτη.

1960

- Ο Μίκης επιστρέφει στην Ελλάδα.
- Συντάσσει και υπογράφει μαζί με τους Κουνάδη, Ξενάκη, Παπαϊωάννου, Χωραφά και Ανωγειανάκη το «Σχέδιο Προγράμματος για την Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Μουσικής».

- Ο Μάνος Χατζιδάκις ηχογραφεί τον Επιτάφιο με τη Νανά Μούσχουρη, ο Μίκης κυκλοφορεί το ίδιο έργο με ερμηνευτή τον Γρηγόρη Μπιθικώτση. Με τις δυο εκτελέσεις του έργου του Επιτάφιος, ξεσπά ένας «μικρός εμφύλιος πόλεμος» για τις αισθητικές και κοινωνικές απόψεις που αντιπροσωπεύουν οι δύο αυτές εκδοχές. Συγχρόνως το έργο αυτό σηματοδοτεί τη δική του «στροφή» προς τις ρίζες, την ελληνική λαϊκή μουσική, με την εγκατάλειψη για ένα μεγάλο διάστημα της συμφωνικής μουσικής.
- 5/5: Γέννηση του γιου του Μίκη Γιώργου Θεοδωράκη.
- Ο Μίκης ξεκινά περιοδείες στην Ελλάδα. Συχνά η αστυνομία εμποδίζει την πραγματοποίηση των συναυλιών.
- Αρχίζει τη σύνθεση του Αξιον Εστί και εγκαινιάζει τη λεγόμενη «έντεχνη λαϊκή μουσική» με τη μελοποίηση μεγάλων ποιητών (Ρίτσος, Σεφέρης, Ελύτης, Βάρναλης, Γκάτσος, Λειβαδίτης, Χριστοδούλου). Δημιουργείται ένα «φυτώριο» νέων συνθετών και ποιητών που ακολουθούν τη «σχολή» αυτή, με αποτέλεσμα μια πολιτιστική άνθηση στην Ελλάδα.